

6. Психологічний супровід військовослужбовців, які виконують службово-бойові завдання в екстремальних умовах. методичні рекомендації / Я. В. Мацегора, І. В. Воробйова, О. С. Колесніченко, І. І. Приходько. Х.: НА НГУ, 2015. 69 с.

7. Ромек В. Г., Конторович В. А., Крукович Е. И. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. СПб.: Речь, 2004. 256 с.

УДК 159

Кукоба Н.С., ад'юнкт кафедри психології діяльності в особливих умовах Національного університету цивільного захисту України;

Крамна К.С., курсант соціально-психологічного факультету Національного університету цивільного захисту України.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПСИХІЧНОЇ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА АДАПТАЦІЇ КУРСАНТІВ ДО НАВЧАННЯ В НУЦЗУ

Актуальність дослідження проблеми адаптації особистості курсантів до навчальної діяльності та ширше – до умов майбутньої професійної діяльності зумовлена тим, що, за даними дослідників, показники психічного розвитку, фізичного здоров'я та психофізіологічного стану сучасних студентів мають виражену тенденцію до погіршення, що виявляється у зниженні ефективності функціонування у них сенсорних і сенсомоторних систем, погіршенні пам'яті та уваги, підвищеній стомлюваності, зменшенні загальної ефективності розв'язання навчальних завдань, зниженні показників мотивації навчальної діяльності. Тобто, спостерігається тенденція до зниження фізичної та психічної працездатності сучасної молоді.

Для визначення впливу психічної працездатності на адаптацію курсантів до навчання в Національному університеті цивільного захисту України було проведено дослідження, в якому приймали участь 62 курсанта першого курсу факультету оперативно-рятувальних сил. Були сформовано дві групи. У контрольну групу ввійшли 30 курсантів з високим рівнем психічної працездатності, експериментальну групу склали 32 курсанта з низьким рівнем працездатності. В експериментальній групі протягом навчального року здійснювався психопрофілактичний напрямок з курсантами з метою попередження дезадаптації й психологічний супровід їх адаптації до умов університету.

Наприкінці навчального року, у контрольній і експериментальній групах за допомогою методики визначення ступені адаптації до навчання Є.М. Александровської була проведена підсумкова діагностика ступеня адаптації курсантів на початковому етапі навчання до умов спеціалізованого університету.

Проведений аналіз отриманих даних показав, що рівень адаптації курсантів до умов спеціалізованого університету наприкінці навчального року в контрольній і експериментальній групах різниться. Для курсантів самим важким у психологічному плані є саме перший рік навчання, протягом якого їм доводиться адаптуватися до умов університету. Наприкінці навчального року в контрольній групі високий рівень адаптації склав 76%, рівень вище за середнє – 12%, середній рівень – 12%. В експериментальній групі курсантів, після реалізації розвиваючої роботи, високий рівень адаптації відзначений в 88%, рівень вище за середнє – в 12% вихованців. Середній і нижче середнього рівні адаптації виявлені не були.

Отримані дані свідчать про те, що адаптація курсантів до умов університету носить результативний характер. У стінах університету у курсантів відбувається ускладнення діяльності, вони попадають у нове соціальне мікросередовище. Активно включаючись у життя університету, курсанти повинні адаптуватися до багатьох факторів: до строго регламентованого дня, самостійної організації навчальної діяльності, побуту, вільного часу; до нового колективу – викладачів, курсових офіцерів, товаришів за курсом; до необхідності розвитку в себе професійної спрямованості, моральних і патріотичних якостей, якостей здорового способу життя, соціальної спрямованості особистості, загальної культури поведінки.

УДК 155.9

*Курганов Р.І., магістр соціально-психологічного факультету НУЦЗУ;
Сергієнко Н.П., канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри психології
діяльності в особливих умовах НУЦЗУ*

ВПЛИВ ЕМПАТІЇ ТА РЕФЛЕКСІЇ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ РЯТУВАЛЬНИКІВ

Службова діяльність працівників Державної служби з надзвичайних ситуацій України є складним соціально значущим видом діяльності, що відбувається в особливих умовах. Діяльність працівників Державної служби з надзвичайних ситуацій України, на думку багатьох дослідників, характеризується впливом різноманітних стресогенних факторів, які можуть стати причиною зниження ефективності або зриву діяльності (М.І. Марьїн, В.Л. Марищук, А.П. Самонов, В.Ю. Рибников та ін.). Це висуває підвищені вимоги до індивідуально-особистісних якостей рятувальників, і їх дій [3].

Рефлексивність дає змогу офіцеру-рятувальнику не лише зосереджувати увагу на самому собі, власних переживаннях, але й враховувати ставлення інших людей до нього з метою корегування своєї поведінки.